DEO OPTIMO MAXIMO UNI ET TRINO, VIRGINI DEIPARÆ ET SANCTO LUCÆ ORTHODOXORUM MEDICORUM PATRONO.

QUÆSTIO MEDICA,

QUODLIBETARIIS DISPUTATIONIBUS MANE DISCUTIENDA IN SCHOLIS MEDICORUM, DIE JOVIS XVI. NOVEMBRIS MDCCXIX.

M. LUDOVICO-CLAUDIO BOURDELIN, Doctore Medico, Præſide.

Utrùm naſcenti crudo pulmonis tuberculo aquæ potus?

PULMO eſt aſpera arteria prolongata; illa ſi quidem in duos 1° dividitur ramos, qui inminores poſtea, & demum in infinitam minimorum ramulorum ſylvulam ſcinduntur. Exiguus quiſque ramus deſinit in membranam ovalem in diſtento, plicatam & contractam in vacuo Pulmone. Hi canaliculi Bronchia vocantur. Ita ſunt diſpoſiti, unus quiſque ut ab uno latere arteriolam, ab alio venulam ex Pulmonalibus arteriâ & venâ ortam habeant. Adſunt præterea glandulæ majores in majoribus, minores in minimis ramis. Quaſdam (adeò ſunt exiles) non niſi ope Microſcopii detegas. Hæ humorem per cribra tenuia ſecernunt, qui quandiu innatâ pollet fluiditate, abluendis & emolliendis partibus inſervit. Quo enim pacto ab aëre frigido & ſicco impellente in Pulmones, illi non indurarentur, niſi pro balneo & linimento accederet humoris cujuſdam fluidioris & viſciduli beneficium. Sunt & vaſa lymphatica quæ ductus ſanguiferos ubique concomitantur, donec collecta in quoſdam trunculos, ſeroſi laticis è pulmonibus reſiduum ductui thoracico infundant. Apparent demum nervi numero complures. Hi vaſa ſanguifera lymphatica & Bronchia, variè ſuper ſcandunt, ligant, atquè inter ea diſſeminantur. Hanc Pulmonum compagem inveſtit membrana duplex, 1a, quæ eſt exterior, videtur nervorum intexta filamentis, & nervea eſt. Interior altera craſſior paulò & aſpera non nihil, ex vaſorum veſicularumque extremitatibus conflatur. Artificioſam illam Pulmonum fabricam intrat aër, gravis, fluidus, elaſticus, permeat, premit, dilatat. Motûs continuâ alternatione à ſolidis fluida in Pulmone contenta, diverberantur, propelluntur. Liquidi partes immutantur, imminuuntur variè. Hinc in ſecretiones apparatus; inde ſanguinis rutilans color. Ibi ipſius elaboratio & officina. Reciproco nimirùm impulſu aëris, veſiculæ pulmonales diſtenduntur & concidunt. Ab iis eâdem lege agitantur, & innumeris ſuccutiuntur motuum determinationibus fluidorum particulæ in vaſis interſtitia veſicularum pererrantibus contentæ. Ita ùt ſi quæ partes ſanguinis, ſyſtoli & diaſtoli cordis effugerint, Pulmonum anguſtioribus in Mæandris iteratâ multiplici oſcillatione torqueantur ampliùs, & conterantur. Ut quid enim prudens natura, nec quidquam molita incaſſum, maſſam ſanguinis nutriendo corpori, & peragendis functionibus deſtinatam per Pulmones agi totam voluit, niſi ut eidem elaborationis ulterioris perfectioniſque nova ibi fiat acceſſio. Unà cum aëre, ſed diverſis canalibus eunt & redeunt Pulmones, ſanguis & lympha ſecreta à ſanguine. Quæ quidem quandiu eâ, quâ par eſt ad ſanitatem feruntur fluiditate, tandiu Pulmo integer malique purus eſt. Cùm autem aut errore aliquo in rebus non naturalibus, aut quovis alio caſu ceſſat conſtans ille ordo & motus; tunc torpent liquores; ceſſat aut ſaltem minuitur ſolidorum robur; referciuntur tenacitate liquoris glandulæ, lympha ibi coacervata ſtagnat, fœta tuberculis concreſcit, ſucceſſu temporis abitura in putredinem.

TUBERCULUM Pulmonis eſt tumor in Pulmone, à lymphâ nimium inſpiſſatâ, in glandulis bronchialibus remorante, ac poſt certum quoddam temporis ſpatium putreſcente, trahens originem. Eò periculoſiùs malum illud cenſeri debet, quò velut ignis ſuppoſitus cineri doloſo ſerpit tacitè, & obſcurioribus ortus incunabulis toti corpori exitium minatur & affert non raro. In glandulis ſedem ponit. Inde ipſius à vomicâ diſcrimen, quam veſiculis innaſci pulmonalibus ſuſpicandi anſam præbet ſpiritus gravè olens, à puris fœtore aërem è Pulmonibus expulſum inficiente ortus. Glandulæ Pulmonis angulis aſperæ arteriæ in ramos diviſæ adjacent; nulla ipſarum cum aëre externo communicatio. Unius glandulæ infarctum ſequitur alterius oppletio: Quoad ferali ſerie plures ſimul obſtructæ tuberculum efforment. Per 12 aut 14 dies ex * Hippocrate augetur, & poſt ruptionem ex eodem Hippocrate ad 40 uſque ſuppurat. Signa naſcentis tuberculi licet vix ſenſu percipiantur; attendas, & aderunt quædam. Hæc ſunt; reſpiratio ægra paulùlum, ſed ſine ſtertore; Tuſſis ſicca, Pituitæ in grandinis formam concretæ excreatio; Doloris errabundi circa varias pectoris partes moleſta & continua ſenſatio. Levia illa quidem, & quæ ſemper in eodem ægroto non omnia occurrunt. Requiritur idcirco ad morbi naſcentis cognitionem, prudentis Medici acumen & criterium. Reſpirationem ægram, rectiùs in eo caſu à criſpaturâ bronchiorum prodire affirmes, quàm à pituitæ copiâ quæ pauca admodum tunc temporis hæret pulmonibus. Hinc licet ſpiritus ſit ſubdifficilis, abeſt tamen ſtertor, aëris ſeſe è lymphæ viſcoſæ ambagibus expedire conantis impetus. Hinc etiam ſicca tuſſis, ob trachæam arteriam irritatione, & vellicatione continuâ laceſſitam. Nec vero hæc ſola ſigna attendenti patent naturæ miniſtro. Emergit ſignorum ilias altera ex naturâ ægri, ex ipſius conformatione, ex parentum bonâ aut malâ valetudine, ex eorum diſpoſitione ad certos quoſdam morbos. Notum quàm facile Phthiſici Phthiſicos generent. Nota certi cujuſdam hominum generis ad Thoracis morbos proclivitas. Sic ex Hippocrate, *libro de articulis*, gibboſi illi duris ut plurimùm tuberculis infeſtantur, quibus ſupra ſeptum tranſverſum gibbus imminet. Quibus vero infra, iis vitia Renum & Veſicæ ſæpius contingunt. Solis fluidis functiones integræ aut læſæ meritò non aſcribuntur, nec meris ſolidis. Non illæ ſine amborum amicabili peraguntur commercio, non ſine eorumdem mutuo diſſenſu debilitantur aut ceſſant. Diſſenſus ille, ſi finis ſpectetur, conſenſus eſt. Utris horum prima mali labes imputanda ſit, mittimus Phyſiologis rimari curioſiùs. Sufficit mutua contentarum & continentium partium in eumdem finem conſpiratio. Partium principatûs notione & diligentiori indagatione, nec Medico major in medendo ſecuritas, nec ægro promptius aderit levamen. Solidis tamen primas deferre ſuadent mechanica partium ſtructura, cor muſculari vi contractile, arteriarum tubi elaſtici, ab iis pendentes functiones, ſanitas, vita; Glandularum varia incernicula, minimorum vaſorum ſanguiferorum & lymphaticorum meatus variæ tenuitatis; diverſæ in diverſis hominibus eorumdem alimentorum productiones in ſtatu morboſo & ſano. Ut quid ille ex eo cibo ſuccum laudabilem elicit, è quo alter nihil eruit niſi crudi & indigeſti? Ut quid eadem vel minutiſſima terræ gleba frumentum ferr & aconitum? An hoc à fluidis ſolis prodire, ille affirmabit, cui perſpectus naturæ conſtans tenor & eadem ſemper in operando ſimplicitas.

* Lib. 2. de Morbis.

LYMPHA, liquor ille proxima nutritionis materies, partibus conſtat glutinoſis, fluidis tamen, ut pote quæ vaſa corporis minima permeent. Levi igne ad inſtar ovi albuminis concreſcit; albumine tamen ovi fluidior, partium corporis nutritiarum reparatrix eſt, & promptuarium. Illa continuam utriuſque tranſpirationis jacturam reſarcit; ad quod opus requiritur & partium diſpoſitio, & idonea ad varios receſſus configuratio. Si tenuior, avolat; ſi craſſior, arcetur; unde modus, quem ultra citraque nequeat nutritio conſiſtere. Cùm autem ad illum pervenit lympha craſſitiei gradum qui procreando tuberculo aptus eſt, non aliunde quam à diluentibus remediis tentandum eſt levamen. Quæ quidem non ſine delectu propinanda ſunt: quædam enim noxâ non carent. Potulenta omnia ex plantis mucilaginoſis aut ſimilibus extracta in uſum non adhibeat qui morbum ſanare aggreditur. Niſi æger robuſtiorem nactus ſit ſtomachum; quod rarum in tuberculoſis. Viſcoſis enim partibus horum potulentorum gravatur ſtomachus; chyloſis impeditur. Inde depravati humoris fons inexpletus. Sales involvuntur pinguioribus particulis, non deſtruuntur. Liquoris lentore irretiti larvatique tantùm, viâ circulationis ad partem affectam ut ad cæteras deferuntur; apti qui inſpiſſentur, & obſtructione meatuum nacti remoram, ſiſtant. Hinc mali augetur vis effera; tuberculi formatio, augmentum, ſuppuratio accelerantur. Remediis utendum quæ ſimpliciſſima ſunt. Fruſtra primævam illam ſimplicitatem in iis quæras, quæ tribus è regnis eruuntur. Aderunt ſemper ſulphura & ſales. Hi coagulant, illa obſtruunt. Ex his omnibus potubus qui ad debellandum huncce affectum præſcribi poſſunt, aqua primas obtinet. Illa ſiquidem partibus lævibus prædita & inſtar anguillarum lubricis, intra lamellas ſaliumſerpit. Sales in minima diviſi ſpicula diſſolvuntur. Sanguis diſſolutis quibus ſcaturiebat ſalibus, jam nihil ad partem læſam defert, niſi blandi. Ex appulſu continuo talis lymphæ duplex utilitas percipitur. Non appellit de novo ad Pulmones materiæ morboſæ copia; & illâ, ſi qua ſit, quæ jam moretur in glandulis, lymphâ dilutiori paulatim emollita per tranſpirationis vias foras amandatur. Cavendum ab iis omnibus quæ ut aiunt, apta ſunt frangendis viſcoſis humorum partibus. Ea enim non ſunt niſi ſalia, quæ ſpiculis dum agunt in fluida, non poſſunt in ſolida non agere. Talium uſu remediorum criſpatis & contractis de novo fibris, morbus recrudeſcit potius quàm tollitur: cùm enim tuberculum Pulmonis idem ſit quod Phyma in aliis partibus, eandem deſiderat curationem. Quis verò adhibitis violentioribus medicamentis remorantem v. g. in glandulis inteſtinalibus materiam ſolvere tentaret? unde nam corpora robuſtiora ſanantur potius longo uſu aquoſi medicaminis, quàm Cathartici aut Emetici vehementioris impetu nimiùm præcipiti? niſi quod vellicata crebris irritationibus fibra in ſeſe retrahatur, & imminutâ canalis diametro cæcis comprehenſam in anfractibus materiam ſtrictiori nexu conſtringat. Nec minùs ex ſimplici noſtrâ diætâ, quàm ex quovis alio pharmaco, Medico debet accedere gloriæ. Quis Medicus? ille cujus conſilio & juſſu ea aſſumuntur aut rejiciuntur, quæ aut proſunt aut nocent. Non idcircò ſanant medicamenta, quòd è longè petantur; nec apud ſanos major eſt è longinquo reverentia. Nonne choleram morbum ſolvit ſæpiſſimè frigidæ vulgaris hauſtus. E ſucceſſu felici debet æſtimari remedii pretium; nec à potu chymicis è præparationibus conflato, & immenſâ remediorum conglomerato farragine debet expectari certior ſalus, aut celerior. Simplici methodo operetur, qui naturæ ſimpliciter operantis miniſter eſt.

UT in aliis omnibus morbis, ſic & in Pulmonis tuberculo, ex inſenſili perſpiratione non parùm damni imminet, aut percipitur utilitatis. Inſenſilis perſpirationis eâ copia eſt, quæ ex Sanctorio die unicâ par ſit excrementis alui quindecim dierum. Perſpirationis neceſſitatem probant & evincunt ex ipſius æquo effluxu exſurgens ſanitas, imminutum eundem morbus, retentum & omninò impeditum mors ſubſequens. Intercepta in Cerebro perſpiratio Apoplexiam, in Corde Palpitationem, in Pulmone Tuberculum, Vomicam, Aſthma, Inflammationem, in aliis partibus varia Phymata procreat, Abceſſus, verbo dicam, morborum catervam omnem. Pulmo ex omnibus corporis partibus maximè perſpirat. E corpore in ſtatu ſalubri uno die 50. unciæ materiæ perſpirabilis exhalant: E Pulmone 8. id eſt, ſexta circiter pars totius corporeæ perſpirationis; patet illud ſpeculo ori appoſito, & condenſatis illius ope vaporibus & halitibus è Pulmone exſpirationis tempore expulſis. Duplici potiſſimum de causâ in Pulmone, ut in reliquo corpore, imminuitur perſpirationis ſalubre effluvium. Una exterior eſt, interior altera. Fibræ corrugatæ nimis, Lympha ſpiſſior, intus eam retinent. Extus retundit aër frigidior. Utrique cauſæ nullum eſſe aquâ remedium præſentius ex ſupra dictis colligas. His procul dubiò adductus argumentis Magnus Hippocrates ubi loquitur de noſtro tuberculo, aut huic ortu ſimilibus cæteris Pulmonum morbis, præſcribit balneum aquæ calidæ, ſorbitiones, aquam mulſam. Sorbitiones eò videntur collimare, ut cùm medium quid ſint cibum inter & potum, faciliùs à ſtomacho debili ſubigantur. Secùs enim à chylo crudo materiæ morboſæ novum fieret additamentum. Aquâ mulsâ Sanguinis & Lymphæ compagem dilutiorem blandiorem reddi voluit. Balnei verò quinam eſt uſus, niſi relaxandi & emolliendi? Unde & ſolidis tonus ſalubris ſolitùſque reſtituatur, liquidis diverberatio fortior accedat, major fluiditas, partium perſpirationi dicatarum uberior exhalatio. Sublato aquæ potu, ea nocent, quæ cum aquâ proſunt ſæpiſſimè. Equitationem pectoris affectibus plùrimis convenire apud Artis Magiſtros in confeſſo eſt; tum ob motum illius ope tori corpori & Pulmonibus impertitum; tum etiam ob ſitum crurum & tibiarum. Illæ enim pendulæ dum equo inſidimus, ſunt veluti via regia quâ humores nocivi, ex ſuperioribus corporis partibus detruſi, & ruentes, minori negotio eliminentur. Tibias & crura non nihil cum pectore conſentire quis negaverit? Qui Phthiſim incipientem cauterio Tibiæ inuſto ſanatam fuiſſe perſpectum habuerit: & occluſo illo itinere iterùm ingruentem, eodem remedio iterùm fuiſſe averſam. Equitationis igitur labor aliàs ſaluberrimus, abſque aquâ fit inſalubris. Illo exercitio indurabitur Lympha in Pulmone morata, & vergens ad concretionem; ſi quid enim liquidi reſtabat quod potuiſſet eam diluere, illud perſpiratione copioſiori & intempeſtivâ in auras abibit. Supererit tantùm pars craſſior, morbi cauſa & augmentum.

A VINO temperet qui de ſanando in primis incunabulis tuberculo cogitat. Noxium eſt omninò ſive ſpectes ad ſolida, ſive ad fluida. In illo morbo contentæ partes inſpiſſatæ egent diſſolvente, non coagulo. Continentes induratæ & criſpatæ, mollitiem poſtulant, non vellicationem. A ſalibus vini cujuſlibet quid expectandum? niſi totius maſſæ ſanguineæ majus coagulum. Solidis vinum non benignius. Vaſa criſpat, vellicat, inde motûs liquorum retardatio, perſpirationis imminutio. Hinc qui vino aut ex ipſo extractis fervidis liquoribus dediti ſunt, Arthritidi ut plurimùm patent. Hinc etiam ruptis lymphaticis vaſis frequentes adeò in iiſdem hominibus pectoris & abdominis hydropes. Non ſit metus à vini abſtinentiâ ne debilitetur ventriculus. Vino immerſæ carnes indurantur, aquâ molles, flaccidæ evadunt. Animantium genus omne ſimplici iſto potu uritur, ſolum hominem ſi excipias. Pecudes vitam degunt aquæ beneficio noſtrâ vegetiorem. At oves, boves, porci, canes tuberculis obnoxii ſunt, teſtantur Anatomici recentiores, teſtatur & ipſe Hippocrates *lib. de intern. affect.* Quid inde? Porci cum omne indiſcriminatim uſurpent alimenti genus, canes iiſdem ferè, quibus nos utimur, veſcantur cibis; mirum ne videri poteſt quòd morbis iiſdem laborent? Oves bibunt aut rarò, aut nunquàm; in illis aquæ uſu, tuberculi peſtis poſſet præcaveri. Quod cum aquæ potu boves tuberculoſi evadant, illud immeritò tribuas aquæ vitio, aut alimentorum quibus utuntur; ſed ſoli ſtructuræ ſolidarum partium. Cur enim, cætera animalia cùm eodem potu & paſtu, iiſdem affectibus non tentantur? Vinum quidem Authore Hippocrate propinatur iis quos vexat tuberculum. Fatemur; & ſtabunt tamen inconcuſſa quæ diximus. Tunc enim loquitur de ſuppurato tuberculo, ubi exſiccandum eſt ulcus; nos autem de naſcente. Aqua mulſa, eodem Authore, convenit in hiſce morbis. Nec ratio habenda eſt acidi in melle contenti; quod multâ aquâ dilutum vix aliquid retinet nocivæ indolis, modò eligatur albiſſimum & recens. Præ tamen omnibus aqua leviſſima, limpidiſſima, ſimpliciſſima. Ab eâ nec inſpiſſationis, nec irritationis aut vellicationis periculum. Cùm igitur illius ope diluentis priſtinum fluorem contentæ partes, tonum continentes recuperent; perſpirationis ſalubre effluvium nocivarum partium fugâ mutatis his quæ ſuperſunt procuretur, ſymptomata tuberculi miteſcant, ſigna evaneſcant, morbus ipſe tollatur radicitùs; licet concludere.

Ergo naſcenti crudo Pulmonis tuberculo aquæ potus.

Domini Doctores diſputaturi.

M. Jacobus Antonius Millet.	*M. Joannes Matthæus Le Bert.*	*M. Ludovicus Lemery, Regiæ Scientiarum Academiæ Socius.*
M. Michael Peaget.	*M. Nicolaus le Tellier.*	*M. Petrus le Tonnelier.*
M. Joannes Baptiſta Fauſtus Alliot de Muſſay.	*M. Petrus Afforti.*	*M. Carolus Thuillier.*

Proponebat Pariſiis GUILLELMUS DE MAGNY, Baccalaureus Medicus, A.R.S.H. 1719.

Typis J. QUILLAU, Univerſitatis & Facultatis Medicinæ Typographi.